

Лілія КОРНІЄНКО

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Наталія МИКИТЧУК

доцент кафедри міжнародних відносин
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат історичних наук

**ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ
УКРАЇНО-БОЛГАРСЬКИХ ВІДНОСИН**

На сучасному етапі економічне співробітництво між країнами відіграє значну роль у розвитку господарської системи світу, оскільки вона надає змогу задовільнити потреби обидвох сторін та отримати вигоду через здійснення колоборації такого типу. Важливим зовнішньоекономічним партнером України на Балканах є Болгарія, економіку якої можна охарактеризувати як стабільну, ліберальну, відкриту, з низькими податками та дотриманням європейських стандартів щодо виготовлення продукції. Перспективність даного торгівельного союзу можна спостерігати за зростанням товарообігу протягом 2016-2021 років.

Торгівля товарами та послугами з Болгарією у 2015 - 2021 рр.

за даними Державної служби статистики України

(млн. дол. США)

Рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	9 міс. 2021
Загальний обсяг торгівлі	849,3	734,9	638,0	649,9	812,3	1007,6	872,3	1098,0
Експорт	589,6	462,8	445,0	448,5	538,5	521,4	555,4	659,9
Імпорт	259,7	272,1	193,0	201,4	273,8	486,2	316,9	438,1
Сальдо	+329,9	+190,7	+252,0	+247,1	+264,7	+35,2	+238,5	+221,8

Як зазначає Посольство України в Республіці Болгарії: «За підсумками 2019 р. загальний обсяг торгівлі між Україною та Болгарією вперше за останнє десятиліття перевищив 1 млрд. дол. США» [1]. У зв'язку з

поширенням пандемії коронавірусу COVID-19, зовнішня торгівля між країнами дещо скоротилася у 2020 році, проте вже у 2021 році, після полегшення обмежень, які необхідні були у період зростання захворюваності на COVID-19, товарообіг значно зріс. Таким чином, за даними Державної служби статистики України, лише за 9 місяців 2021 року загальний обсяг торгівлі товарами та послугами становив 1098,1 млн. дол. США, що майже на 9% більше ніж за підсумками рекордного 2019 року [1].

Болгарія експортує до України достатньо широкий асортимент товарів, такі як: нафтові мастила та нафтопродукти, добрива, продукти харчової промисловості та обладнання для неї, фармацевтична продукція, чорні метали та вироби з них, електричні машини, тютюнова сировина, керамічну плитку, пластмаси та полімерні матеріал, ефірні олії, скло тощо. Також спостерігається зацікавленість серед українського населення у болгарському вині. В останні роки, культура вина набуває все більшої популярності, що підштовхує спеціалізовані винні мережі та ресторани розширювати асортимент, поза рамками відомих вин.

Україна виступає успішним постачальником для Болгарії ряду товарів: чорні метали та вироби з них, жири та олії, залізничні локомотиви та їхні частини, пластмаси та хімічна продукція, продукти неорганічної хімії, деревина і вироби з деревини, обладнання для АЕС, насіння і плоди олійних культур, папір та картон, алкогольні і безалкогольні напої та оцет, какао та продукти з нього, жири та олії тваринного або рослинного походження тощо.

Інвестиційне забезпечення є важливим напрямком економічної співпраці України та Болгарії. Болгарські інвестиції спрямовані насамперед до компаній, які займаються роздрібною та оптовою торгівлею, фінансовою та страховою діяльністю, транспортно-логістичною та телекомунікаційною діяльністю, а також в операції у сфері нерухомості. Так само українські інвестиції направлені у металургійний сектор, сферу туризму, будівництво та торгівлю нерухомістю.

У Болгарії нараховується приблизно 600 зареєстрованих компаній з українським капіталом. В Україні представлені близько 350 підприємств за участю болгарського капіталу та представництв болгарських компаній [1]. Показовим прикладом співпраці країн у даній сфері є українська ІТ-компанія «SoftServe» в Болгарії, яка представлена на болгарському ринку власним Центром розробок програмного забезпечення у м. Софія та входить до переліку кращих аутсорсингових компаній у світі.

Активному розвитку співробітництва між двома державами сприяє пряме регулярне авіаційне сполучення між Києвом та Софією. Відтворюється практика налагодження ПАТ «Укрзалізниця» прямого залізничного сполучення між містами Київ, Львів та Варна протягом літнього періоду. Запровадження 11 червня 2017 р. безвізового режиму для українських громадян на поїздки в ЄС також стимулювало туристичну співпрацю між Україною та Болгарією.

На нашу думку, сприяння створенню спільних підприємств, інвестиційних фондів, торгових компаній збільшить товарообіг та буде поштовхом розвитку співпраці у ряді сфер: транспортній, будівельній, науково-дослідній, торгівельній, туристичній.

1. Посольство України в Республіці Болгарія. Економічне співробітництво. 2020. URL: <https://bulgaria.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/99-torgovelyno-jekonomichne-spivrobotnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-makedonijeju>

2. Мінгазутдінова Г. Основні напрямки сучасних українсько-болгарських відносин(1991 – 2018 рр.). *Європейські історичні студії*. 2018. №10. С.116–138

Єлизавета КОСЕНКО

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Лілія МЕЖЕВСЬКА

доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ

На сьогодні в Україні діє низка нормативно-правових актів, які регулюють правовий статус іноземців та осіб без громадянства в нашій державі, зокрема особливості їх участі на внутрішньому ринку праці. На перший погляд, така угода не має бути проблемою ні для іноземців, які шукають роботу в Україні, ні для держави, яка забезпечує чіткий механізм забезпечення трудових прав іноземців та осіб без громадянства. Проте можна переконатися в тому, що існують проблеми як з аналізом національного законодавства, так і з практикою його виконання.

Відповідно до статті 26 Конституції України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах проживають в Україні, мають ті самі права і свободи, що й громадяни України, а також несуть обов'язки як і громадяни України, – за винятками, встановленими Основним Законом, законами чи міжнародними договорами України [1]. Однак вони не можуть бути призначені на приватні посади або займатися певною трудовою діяльністю, пов'язаною з громадянством згідно з українським законодавством. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в